

i sąsiedzkich. Kompromis ten ma w efekcie doprowadzić do poszerzenia strefy pokoju, bezpieczeństwa i sprawiedliwości na kontynencie europejskim i poza nim.

Na podkreślenie zasługuje wysokiej jakości strona edytorska książki, załączona bibliografia i ułatwiający lekturę indeks. Generalnie oceniając, należy stwierdzić, że książka Blockmansa i Łazowskiego jest istotnym dziełem naukowym, które poprzez pogłębioną analizę uwarunkowań i regulacji prawnych łączących Unię Europejską z jej środowiskiem zewnętrznym wnosi wkład w rozwój nauki o stosunkach międzynarodowych, zwłaszcza odnoszących się do rozwoju (a zwłaszcza poszerzania) idei integracji europejskiej.

Beata Piskorska

Janusz G o ć k o w s k i, „*Lewa wolna*” czyli „*Nie trzeba głośno mówić*”. *Światopogląd kontrrewolucjonisty*, Pułtusk: Wydawnictwo Akademii im. Aleksandra Gieysztor 2008, ss. 379

Zamierzeniem Autora jest przedstawienie światopoglądu Józefa Mackiewicza na podstawie jego twórczości literackiej i publicystycznej w perspektywie antropologicznej. Choć Autor zastrzega się, że nie jest to książka filozoficzna, widoczne jest odwołanie się do podstaw ontologii świata gier politycznych jako czynnika wpływającego na mentalność i zachowanie ludzi podejmujących działania społeczne w ramach pełnionych ról. Autor interpretuje Mackiewicza analizę światopoglądu m.in. w ramach procesu *w i e l k i e g o z e ś l i z g u* autorytetów uczestniczących w grze, w sytuacji społeczeństwa zniewolonego przez sprzysiężenie wyznawców doktryny totalitaryzmu sowieckiego, a także jako procesu rozpadu wartości wśród inteligencji, która zdaje się w szczególny sposób być powołana do obrony imponderabiliów cywilizacji. Szczególnie interesujący jest wątek nowego typu wychowania, który, łącząc z zasadą „uczymy wszędzie i wymagamy zawsze”, Autor wpisuje w totalitarną koncepcję prawdy jako absolutnego posłuszeństwa. Bogaty materiał faktograficzny uzupełnia część teoretyczną, służącą ilustracji zdiagnozowanej przez Mackiewicza systemowej sprzeczności, jaka zachodzi pomiędzy rzecznikami światopoglądu rewolucyjnego a szermierzami światopoglądu rewolucyjnego, prowadzącej do stałego napięcia egzystencjalnego pomiędzy pryncypialnością antykomunistycznej opozycji, jeżeli takiego słowa mogą użyć na określenie grup poddających krytyce ontologiczne i epistemologiczne podstawy nowego ładu, a zawłaszczającą przestrzeń społeczną wyrafinowaną techniką manipulowania prawdą i zawłaszczania płynących z niej norm i wartości.

Także analizie fenomenu kłamstwa, wykładowi swoistej anatomii kłamstwa, grającego „pierwsze skrzypce” Autor poświęca dużo miejsca oraz udowadnia, że największym osiągnięciem zdiagnozowanych kakofonistów było odstępianie od zasady interpunktu. Zdaje się pytać: cóż warta jest idea, która miast intrygować atrakcyjnością *novum* melodii odrzuca kakofonią?

Książka jest świetnym studium przypadku i stanowi przykład dogłębnej analizy fenomenu, którym jest stan umysłu szafarza zła i głupoty. Sam Autor stwierdza, iż fenomen ów implikuje reakcję terapeutyczną (s. 13).

Cezary J. Olbromski

Model Przywództwa. Wymiar lokalny, krajowy, międzynarodowy, red. A.K. Piasecki, Wydawnictwo Profesja, Kraków 2006, ss. 594.

W 2006 roku Akademia Pedagogiczna w Krakowie zorganizowała ogólnopolską konferencję naukową pt. *Model przywództwa – wymiar lokalny, krajowy, międzynarodowy*. Dorobek konferencji, jej materiały zostały opublikowane w olbrzymiej pracy zbiorowej pod. red. A.K. Piaseckiego. Książka zawiera artykuły, referaty, prace naukowe 46 badaczy naukowych, wśród których dominują historycy, politolodzy, psychologowie, socjologowie oraz specjaliści od zarządzania i organizacji z kilkunastu ośrodków akademickich w kraju. Tematy, jakie były poruszane na konferencji, dotyczyły m.in. wizerunku przywódcy, znaczenia mechanizmów wyborczych, kreującej roli mediów, obrazu idealnego polityka lokalnego w samorządzie, mniejszościach narodowych i wiele innych.

W słownikach języka polskiego *model* jest definiowany jako wzór, według którego coś jest lub ma być wykonane; typ lub fason czegoś oraz sposób realizacji czegoś, typowy dla jakiegoś okresu, miejsca lub jakiejś grupy i potem naśladowany. Ostatnie określenie jest najbardziej bliskie temu, co Autor książki chciał przedstawić. Chodzi o model, który ma ułatwić zrozumienie zjawisk przeszłych i umożliwić, choćby w ograniczonym zakresie, przewidywanie zjawisk przyszłych. Model ma służyć zmniejszeniu złożoności rozpatrywanych zjawisk, umożliwić ich badanie, poznanie, zmianę i projektowanie.

Zjawisko przywództwa z kolei skupia się na relacjach wewnętrznych władzy. Warto zaznaczyć, iż pojęcie *przywództwo* wywodzi się od starego angielskiego słowa *lithan*, które oznacza ‘iść’, natomiast w słowniku Merriam Webster’s możemy przeczytać, że przywództwo oznacza ‘prowadzić po drodze będąc na przedzie’. W literaturze przedmiotu przywództwo często opisywane jest jako oddziaływanie na zachowanie i postępowanie innych osób. Jest rodzajem społecznego wpływu, który pojawia się wówczas, gdy jedna osoba – przywódca – jest zdolna do wywołania pożądanego